

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะพิจารณาถึงการทำหน้าที่กำหนดควาระ จะพิจารณาเพื่อนำเสนอเป็น 4 หัวข้อ คือ

1. พฤติกรรมของการกำหนดควาระของชาวโทรทัศน์
2. ลักษณะของเนื้อหาของข่าวในการกำหนดควาระ
3. สภาพแวดล้อมของโทรทัศน์ที่มีผลต่อการกำหนดควาระ
4. ข้อเสนอแนะในการวางแผนการประชาสัมพันธ์ต่อไป

1. พฤติกรรมของการกำหนดควาระของชาวโทรทัศน์

จำนวนข่าวสารที่เผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ไปยังประชาชนทั่วประเทศ ประจำเดือนมกราคม 2525 ซึ่งเป็นเดือนแรกของการเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) และเป็นเดือนแรกของการปฏิบัติการตามแผนโครงการสร้างงานในชนบทปี 2525 แยกให้เห็นตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ข่าวประจำเดือน มกราคม 2525

(หน่วยเป็น ชม : นาที : วินาที)	ทีวีช่อง 5	ทีวีช่อง 7	ทีวีช่อง 9-3
ข่าวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	11 : 35 : 30	11 : 53 : 00	13 : 01 : 04
เฉลี่ยออกอากาศต่อวัน	22 : 26	23 : 00	25 : 11
ข่าวต่างประเทศทั้งหมด	5 : 53 : 20	4 : 32 : 00	44 : 46 : 34
เฉลี่ยออกอากาศต่อวัน	: 11 : 23	: 8 : 46	: 9 : 14
ข่าวโครงการสร้างงานในชนบท	: 11 : 55	: 7 : 00	: 3 : 30
เฉลี่ยออกอากาศต่อวัน	: 00 : 23	: 000 : 13	: 00 : 06

ตารางที่ 2 ข้าราชการเดือนกุมภาพันธ์ 2525

หน่วยเป็น ชม:นาที:วินาที	ทีวี. ของ 5	ทีวี. ของ 7	ทีวี. ของ 9-3
ชาวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	9 : 59 : 36	10 : 08 : 30	11 : 41 : 00
เฉลี่ย	21 : 24	21 : 44	25 : 02
ชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	4 : 56 : 50	4 : 21 : 40	4 : 29 : 08
เฉลี่ย	10 : 36	8 : 26	9 : 37
ชาวโครงการสร้างงานในชนบท	24 : 55	9 : 00	9 : 00
เฉลี่ย	: 53	: 19	: 19

ในช่วงเดือนที่ 2 ของโครงการสร้างงานในชนบท การเสนอข่าวสาร คงเป็นไปในลักษณะเดิม จำนวนข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างงานในชนบท ยังอยู่ในสภาพไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่แผนประชาสัมพันธ์ ได้เน้นหนักในด้านการทำความเข้าใจ ความเคลื่อนไหวและข่าวคราวเยี่ยมโครงการ กสช. เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบว่าการดำเนินงานตามโครงการ กสช. มีการตรวจสอบติดตามอย่างใกล้ชิด¹

¹รายงานการประชุมคณะกรรมการสร้างงานในชนบท ครั้งที่ 2/2525
ณ ทำเนียบรัฐบาล สุกรีที่ 26 มีนาคม 2525.

ตารางที่ 3 ชาวประจำเดือนมีนาคม 2525

หน่วย เป็น ชม:นาที:วินาที	ทีวี. ของ 5	ทีวี. ของ 7	ทีวี. ของ 9-3
ชาวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	11 : 32 : 10	11 : 32 : 10	12 : 43 : 00
เฉลี่ย	22 : 36	22 : 19	24 : 36
ชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	5 : 43 : 11	4 : 53 : 42	4 : 51 : 14
เฉลี่ย	11 : 04	9 : 28	9 : 23
ชาวโครงการสร้างงานในชนบท	12 : 35	4 : 00	16 : 10
เฉลี่ย	: 24	: 27	: 31

ระยะเดือนที่ 3 ของโครงการสร้างงานในชนบท ชาวสารต่าง ๆ ที่เสนอผ่านทางโทรทัศน์ส่วนกลาง ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก สถานีโทรทัศน์ไม่ได้ให้ความสำคัญและไม่ได้เน้นถึงความสำคัญของการสร้างงานในชนบทแต่อย่างใด

ตารางที่ 4 ชาวประจำเดือนเมษายน 2525

หน่วย เป็น ชม:นาที:วินาที	ทีวี. ของ 5	ทีวี. ของ 7	ทีวี. ของ 9-3
ชาวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	11 . 40 . 04	11 . 18 . 00	11 . 59 . 00
เฉลี่ย	22 : 34	21 : 52	23 : 12
ชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	5 : 38 : 02	4 : 28 : 47	4 : 46 : 36
เฉลี่ย	10 : 54	8 : 40	9 : 15
ชาวโครงการสร้างงานในชนบท	9 : 45	7 : 00	7 : 15
เฉลี่ย	: 18	: 13	: 14

ช่วง เมษายน 2525 เป็นช่วงที่ประเทศไทยมีงานฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ชาวสารการสร้งงานในชนบทจึงลดจำนวนลงไปอีก

ตารางที่ 5 ชาวประจำเดือนพฤษภาคม 2525

หน่วยเป็น ชมะนาที: วินาที	ทีวี. ของ 5	ทีวี. ของ 7	ทีวี. ของ 9-3
ชาวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	12 : 14 : 59	11 : 30 : 26	12 : 01 : 37
เฉลี่ย	23 : 04	22 : 16	23 : 17
ชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	6 : 25 : 06	4 : 40 : 00	5 : 52 : 23
เฉลี่ย	12 : 05	9 : 02	11 : 22
ชาวโครงการสร้งงานในชนบท	8 : 00	14 : 00	22 : 50
เฉลี่ย	: 15	: 27	: 44

ช่วง เดือนพฤษภาคม 2525 เริ่มมีข่าวสารของโครงการสร้งงานในชนบท เพิ่มมากขึ้นเล็กน้อย ในลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 6 ชาวประจำเดือนมิถุนายน 2525

หน่วยเป็น ชมะนาที: วินาที	ทีวี. ของ 5	ทีวี. ของ 7	ทีวี. ของ 9-3
ชาวในประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	12 : 16 : 16	10 : 39 : 45	11 : 31 : 30
เฉลี่ย	23 : 45	21 : 20	23 : 03
ชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทั้งหมด	5 : 52 : 04	5 : 10 : 18	5 : 48 : 17
เฉลี่ย	11 : 44	10 : 21	11 : 36
ชาวโครงการ สร้งงานในชนบท	5 : 50	5 : 00	17 : 00
เฉลี่ย	: 12	: 10	: 34

จากตาราง 1 - 6 จะเห็นได้ว่า ชาวสารกรสร้างงานในชนบท น่าจะได้อุดหนุนขึ้นเป็นวาระหนึ่งสำหรับชาวโททัศน์ของทั้ง 3 สถานี เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการสร้างงานในชนบท อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า แม้จะถูกกำหนดเหมือนหนึ่งเป็นวาระที่กำหนดให้ประชาชนได้รับทราบ แต่จำนวนข่าวที่เผยแพร่ออกไปยังมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนข่าวที่ออกเผยแพร่ทั้งหมด คือมีเพียง 0.6 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น

2. ลักษณะเนื้อหาของข่าวสารในการกำหนดวาระ

การศึกษาลักษณะของข่าวสารการสร้างงานในชนบท อาศัยการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของแผนประชาสัมพันธ์ โครงการสร้างงานในชนบท ซึ่งกำหนดเอาไว้ดังนี้¹

2.1 เผยแพร่และทำความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ ระเบียบและคำสั่งของคณะกรรมการสร้างงานในชนบทให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อจะได้รับความร่วมมืออย่างสูงสุด

2.2 เผยแพร่การดำเนินการตามโครงการสร้างงานในชนบททั่วประเทศ เป็นขั้นตอนให้ประชาชนทั่วไปเกิดความสนใจ และช่วยกันสอดส่องไม่ให้เกิดการทุจริตเงินของโครงการ

2.3 เผยแพร่ผลงานและกิจกรรมต่อเนื่องของโครงการสร้างงานในชนบท เพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ

2.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในทิวเมืองเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาชนบท อันจะทำให้ประเทศชาติโดยรวมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ดังนั้นเมื่อแบ่งลักษณะของข่าวสารตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยรวมจำนวนข่าวที่เผยแพร่ทั้งหมดของโครงการสร้างงานในชนบท แยกเป็นตารางได้ดังนี้

¹ การประชาสัมพันธ์โครงการสร้างงานในชนบท ปี 2525 เอกสารแนวการประชาสัมพันธ์ กสช. เสนอต่อคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ปี 2525

ตารางที่ 7 ลักษณะของข่าวสาร กสร.

(หน่วยเป็น นาที : วินาที)	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.
จุดประสงค์ข้อ 1 ข่าวนโยบายต่าง ๆ	-	7:17	7:03	1:09	3:06	10:21
จุดประสงค์ข้อ 2 ข่าวการตรวจงาน	17:08	26:08	21:39	15:25	31:01	14:25
จุดประสงค์ข้อ 3 ข่าวผลงาน	3:28	11:52	7:28	6:28	17:13	6:43
จุดประสงค์ข้อ 4 ข่าวต่าง ๆ ทั้งหมด	20:36	45:17	36:10	23:02	51:20	31:29

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นลักษณะเนื้อหา ของข่าวสารต่าง ๆ ของโครงการสร้างงานในชนบท โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของโครงการประชาสัมพันธ์ กสร. มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ ข่าวสารการสร้างงานในชนบท ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล และโยงไปถึงการสร้างงานในชนบท คือเป็นในลักษณะของการให้ความสำคัญหรือให้สถานภาพแก่ตัวบุคคล มากกว่าความสำคัญของโครงการ ดังจะเห็นได้จากเวลาของข่าวเกี่ยวกับการตรวจงาน ตามจุดประสงค์ข้อ 2 จะมากกว่า เวลาของการเสนอข่าวอย่างอื่นทั้งหมด

3. สภาพแวดล้อมของโทรทัศน์ที่มีผลต่อการกำหนดควาระ

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวผู้รับผิดชอบและเป็นผู้ตัดสินใจในการพิจารณาให้ความสำคัญและคัดเลือกข่าวที่จะเผยแพร่ ของทั้ง 3 สถานี ทั้งหมดมีความรู้ระดับปริญญาตรีทางค่านิยมศาสตร์ มีประสบการณ์ทางค่านิยม เริ่มต้นจากเป็นผู้สื่อข่าวมา จนถึงเป็นบรรณาธิการ

การสัมภาษณ์ใช้คำถามอย่างเดียวกัน คนละเวลา และสถานที่ ทอมคำถามเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสถานีโทรทัศน์ของตนเอง

สำหรับความคิดเห็นของบรรณาธิการข่าว ซึ่งถือว่าเป็นผู้ตัดสินใจในการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่จะออกอากาศนั้น ผู้วิจัยใช้คำถามเดียวกัน แต่ต่างเวลา และสถานที่ พบว่าบรรณาธิการข่าวทั้ง 3 สถานีมีแนวความคิดในการเสนอข่าว รวมทั้งการตัดสินใจใกล้เคียงกันคือเป็นไปตามระเบียบ ทั้งนี้การพิจารณาจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวของแต่ละสถานีโทรทัศน์ การพิจารณาคัดเลือกข่าวที่จะนำเผยแพร่ ออกอากาศของแต่ละสถานีมีลักษณะใกล้เคียงกัน นั่นก็คือ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเสนอข่าว เรียงตามความสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ข่าวในพระราชสำนัก หมายความว่าถึงข่าวพระราชกรณียกิจ ข่าวพระราชวงศ์และข่าวทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์ จะต้องนำเสนอ เป็นข่าวแรก และเรียงลำดับตามบุคคล คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ฯลฯ

1.2 ข่าวยุทธการ หมายความว่าถึงข่าวรัฐบาลต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเรียงตามความสำคัญของบุคคล คือ นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงใหญ่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเล็ก รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงใหญ่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเล็ก ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามลำดับ

1.3 ข่าวในวงการทหาร หมายความว่าถึงข่าวที่เกี่ยวข้องกับวงการทหารทั้งหมด เรียงตามลำดับความสำคัญของบุคคล จากส่วนกลางออกไปหาทางจังหวัด จากกองบัญชาการไปกองทัพภาคที่ 1, 2, 3, 4 ไปกองพลเรียงตามลำดับ

1.4 ข่าวเหตุการณ์ หมายความว่าถึงการเสนอข่าวเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะหมายความว่าถึงข่าวอาชญากรรมสำคัญ ๆ หรือความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ นอกเหนือไปจากหัวข้อที่กล่าวมาตอนต้นแล้ว

1.5 ชาวเศรษฐกิจ หมายความว่า ชาวเกี่ยวกับเรื่องของชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ เศรษฐกิจทาง ๆ ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สำหรับเรื่องของชาวเศรษฐกิจนี้ บรรณาธิการของทั้ง 3 สถานี มีความเห็นคล้ายกัน คือ ยังขาดผู้สื่อข่าวที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้โดยตรง และยังให้ความสำคัญน้อยกว่าชาวอื่น ๆ ที่กล่าวแล้วข้างต้น

1.6 ชาวกีฬา ถือเป็นชาวสำคัญที่จะต้องเสนอเป็นข่าวประจำวัน เป็นเรื่องกีฬาทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการรายงานผลการแข่งขัน

1.7 ชาวธุรกิจ เป็นข่าวเพื่อธุรกิจ ถือเป็นรายได้ โดยขายเวลา เหมือนอย่างโฆษณาสินค้าทั่ว ๆ ไป

1.8 ชาวต่างประเทศผ่านดาวเทียม ถือเป็นชาวสำคัญที่จะต้องเสนอเป็นข่าวประจำวัน ผู้ชมให้ความสนใจสูงมาก

จากการเลือกความสำคัญดังกล่าวแล้ว จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการของทั้ง 3 สถานี ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญเพื่อการพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ เวลาที่ใช้ในการออกอากาศ เนื่องจากช่วงเวลาข่าวมีจำกัด แม้จะมีการเรียงลำดับของข่าวตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็ยังมีการกำหนดเวลาที่ใช้ออกอากาศของแต่ละข่าวอีกด้วย สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 และช่อง 7 จะให้ช่วงเวลาของข่าวที่เกี่ยวกับทหารมากกว่าช่อง 9 และช่อง 3 ซึ่งให้เวลาสำหรับข่าวของราชการไว้มากกว่าชาวอื่น ๆ

สำหรับชาวสารการสร้งงานในชนบท บรรณาธิการข่าวของทั้ง 3 สถานีให้ความสนใจกับข่าวดังกล่าวโดยพิจารณาจากตัวบุคคลในข่าวนั้นเป็นเกณฑ์ และไม่ถือว่ามี ความสำคัญมากนัก บรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เคยตัดข่าวนี้ทิ้ง เนื่องจากเวลาเกินกำหนด ในขณะที่บรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 ให้เวลากับข่าว กสช. เพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ เพราะรัฐมนตรีในข่าว กสช. เป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหาร อสมท. แต่บรรณาธิการข่าวทั้ง 3 คน เห็นพ้องกันว่า โครงการสร้างงานในชนบทเป็นโครงการที่มีความสำคัญ แต่น่าจะมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนได้มากกว่านี้

จากสภาพแวดล้อมสำคัญดังกล่าวเท่ากับเป็นการกำหนดวาระกายตัวของข่าว (Fixed Agenda Setting) เอาไว้เป็นการแน่นอนแล้วสำหรับข่าวโทรทัศน์ ลักษณะดังกล่าวนี้ไม่มีปรากฏในแบบจำลองของแนวทางการศึกษาเรื่องการกำหนดวาระของ McCombs ซึ่งกำหนดดังกล่าวนั้น บรรณาธิการข่าวทั้ง 3 สถานี เป็นระเบียบปฏิบัติที่ทำสืบเนื่องต่อกันมา และมีผลต่อการจัดความสำคัญของข่าวเป็นอย่างมาก เช่น มีข่าวในพระราชสำนักมาก ข่าวอื่น ๆ ก็จะต้องพักทอนให้น้อยลง หรือพักทิ้งไป ลักษณะดังกล่าวนี้เหมือนกับการจัดหัวข้อประชุม ในรายงานการประชุม ถ้ามีวาระที่จะแจ้งให้ทราบมาก วาระเพื่อการพิจารณา ก็ต้องลดลง สภาพดังกล่าวนี้ จากการวิจัยพบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนในกำกับดูแลของรัฐ ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 ซึ่งกำหนดไว้ในข้อที่ 30 ว่า ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์จัดการประเภทข่าวในแผนผังของสถานี โดยมีกฎเกณฑ์เพิ่มเติมไว้อีกด้วยว่า ต้องเป็นข่าวที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของชาติ หรือข่าวที่ให้ความรู้หรือประสบการณ์แก่ประชาชน ไม่ส่งเสริมลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยก เสียขวัญ กระทบกระเทือนความมั่นคงหรือสัมพันธ์ไมตรี ไม่เป็นข่าวเท็จ และไม่ชักจูงความสงบสุขและความเรียบร้อยของประชาชน สำหรับโทรทัศน์ยังมีคำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 17 ขยายคำว่า "รายการข่าว" เอาไว้ว่า

"หมายรวมถึงข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา และการวิเคราะห์ข่าว ซึ่งอาจจะออกอากาศในรูปแบบวิทยุ ภาพ การอ่านข่าว หรือการอ่านข่าวประกอบวิทยุ ภาพยนตร์ หรือภาพ" นอกจากนี้รายการข่าวยังต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีออกรายการในลักษณะทั่วไปดังนี้ (ข้อ 2 คำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 17)

1. ส่งเสริมให้เกิดความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ
3. คำพูดหรือข้อความที่ใช้ต้องสุภาพเรียบร้อยและไม่เป็นภาษาวิบัติ
4. ไม่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ ทั้งโดย

ทางตรงและทางอ้อม

5. ไม่ทำให้ประชาชนเสียขวัญ เกิดการอดหน่านหรือก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในหมู่ประชาชน

ในหมู่ประชาชน

6. ไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศชาติหรือสัมพันธ์ไมตรีอันดีกับต่างประเทศ

7. ไม่เป็นการพาดพิงถึงบุคคลหรือสถาบันใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นไปทางลามกอนาจาร

8. ไม่เป็นการขัดตอกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรม ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

9. ไม่เป็นการแสดงให้เห็นความทารุณโหดร้าย อันอาจก่อให้เกิดการหวาดกลัว

ในหมู่ประชาชน

10. ไม่เป็นการชี้ช่องหรือเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กหรือเยาวชน

11. ไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ

นอกจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว คำสั่งฉบับนี้ยังกำหนดเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ชาวที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ "จะต้องไม่เป็นชาวเท็จไม่ว่าในลักษณะใด ๆ" (ข้อ 5 คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 17)

ในการศึกษาการดำเนินกิจการให้บริการวิทยุโทรทัศน์ระดับสถานการเสนอข่าวของสถานีแต่ละสถานี จากการสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์มีมากกว่าสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวประมาณสถานีละ 13-34 คน ส่วนสถานีในต่างจังหวัดมีประมาณ 1-7 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและอนุปริญญาและประมาณกว่าครึ่งหนึ่งของเจ้าหน้าที่เหล่านี้ผ่านการอบรมเพิ่มเติมระยะสั้น ๆ ประมาณหนึ่งอาทิตย์ถึงสอง เดือนมาแล้ว โดยปกติรายการข่าวมีประมาณร้อยละ 9-20 ของรายการทั้งหมดแต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์บางสถานี มีความต้องการที่จะให้รายการทางค่านข่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10-25

ในการจัดทำข่าว จากการศึกษาพบว่า สถานีโทรทัศน์ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ มีฝ่ายข่าวเป็นผู้จัดทำข่าวภายในประเทศเอง หรือได้รับข่าวมาจากหน่วยราชการต่าง ๆ โดยตรง ส่วนข่าวต่างประเทศได้มาจากแหล่งข่าวต่าง ๆ เช่น รอยเตอร์ เอพี ยูพีไอ ซีบีเอส ไอทีเอ็น อาร์ทีเอ็น และ เอเอฟพี เป็นต้น สถานีโทรทัศน์ในต่างจังหวัดรับข่าวหรือถ่ายทอดข่าว

จากสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพฯ จากกรุงเทพฯ หรือในบางครั้งผู้ปลัดมีรายการเป็นผู้ซื้อข้าวให้กับสถานี ในกรณีที่ เป็นชาวท้องถิ่นทางสถานีโทรทัศน์จะจัดทำขึ้นเอง

นอกจากรายการประเภทข่าวแล้ว วิทยูและโทรทัศน์ยังต้องมีรายการประเภทความรู้ควย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของวิทยู รายการประเภทความรู้ เป็นรายการหลักที่ระบุไว้ในระเบียบว่าควยวิทยูกระจายเสียงและวิทยูโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 15 ให้ความหมายรายการประเภทความรู้ไว้ดังนี้คือ

1. ต้อง เป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปหรือเฉพาะกลุ่ม อันไม่ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับ วัฒนธรรม ความสงบ และศีลธรรมอันดีงาม และไม่กระทบกระเทือนสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศ
2. ความรู้ดังกล่าวต้องไม่เป็นการ เผยแพร่ส่งเสริมลัทธิคอมมิวนิสต์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ความรู้ดังกล่าวต้องไม่เป็นที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่ประชาชน และไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ

จากหลักฐานข้างต้นจะเห็นได้ว่า โทรทัศน์ถูกจำกัดควยเหตุผลทางด้านการเมืองและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะกฎเกณฑ์นอกจากจะใช้บังคับสำหรับรายการวิทยูกระจายเสียงนี้แล้วยังใช้บังคับทางโทรทัศน์อีกด้วย ยิ่งกว่านั้นรายการโทรทัศน์ ยังคงอยู่ภายใต้กฎ เกณฑ์ของคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 17 ข้อ 2 อีกด้วย

เนื่องจากกิจการวิทยูกระจายเสียงและโทรทัศน์เป็นของรัฐและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐตามระเบียบว่าควยวิทยูกระจายเสียงและวิทยูโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 ดังนั้นกิจกรรมของวิทยูกระจายเสียงจึง เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลโดยตรง จนถึงกับมีกล่าววว่า วิทยูและโทรทัศน์ " เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลทั้งนี้ก็เพราะรัฐบาลใช้วิทยูและโทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการชี้แจงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยที่ประชาชนมีส่วนร่วมควยน้อย ยิ่งไปกว่านั้นสถานีวิทยูบางแห่งยังได้ดำเนินการ " เชิญชวนให้ประชาชน

ตอบโต้และต่อต้านศัตรูตลอดจนลัทธิที่เป็นภัยต่อประเทศไทย" ซึ่งมีลักษณะเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล การวิพากษ์วิจารณ์กิจการของรัฐบาลโดยตรงทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์นั้นแทบไม่ปรากฏ จะมีก็แต่การวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ในต่างประเทศ เช่น ในรายการวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศ เป็นต้น

ข้อจำกัด

กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์อยู่ภายใต้การควบคุมของระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ 2518 ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของสื่อทั้ง 2 ชนิดจึงถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวคือคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ (กบว.) ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้ คือ

1. กำหนดเงื่อนไข และวิธีการในการจัดตั้งหรือย้ายสถานี
2. พิจารณาและอนุญาตให้จัดตั้งหรือย้ายสถานี
3. กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการโฆษณาและบริการธุรกิจ
4. กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการด้านรายการ
5. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะฟังประสงค์ทางเทคนิค
6. กำหนดเงื่อนไข ข้อบังคับ หรือระเบียบเกี่ยวกับกิจการที่ต้องปฏิบัติที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ไว้ในระเบียบนี้

จากหน้าที่ทั้ง 6 ประการนี้พอจะสรุปได้ว่า กบว. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกิจการวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ทุกแง่มุม เพื่อให้กิจการวิทยุและโทรทัศน์เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว กบว. ยังได้รับมอบอำนาจการให้มีสิทธิดำเนินการกับสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ในกรณีฝ่าฝืนระเบียบหรือเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

1. ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร
2. ระงับการออกอากาศรายการที่ฝ่าฝืน

4. ข้อเสนอแนะในการวางแผนประชาสัมพันธ์ต่อไป

จากพฤติกรรมของสื่อมวลชน โทรทัศน์ได้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารออกเผยแพร่ ซึ่งน่าจะพิจารณาได้ว่าเป็นการกำหนดควาระให้กับประชาชน แต่จากข่าวสารโครงการสร้างงานในชนบทพบด้วยว่า ประเทศไทยแม้จะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่นโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรด้านสื่อมวลชน ยังไม่มีการวางแผนอย่างแน่ชัด เฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อเหล่านี้เพื่อการพัฒนาประเทศ สื่อมวลชนที่มีอยู่จำนวนมาก ไม่น้อย ยังไม่มีการจัดสรรใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ลักษณะนี้เห็นได้ชัดจากข่าวสารการสร้างงานในชนบท ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 รัฐบาลถือเป็นนโยบายสำคัญให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วมในโครงการสร้างงานในชนบท แต่ข่าวสารที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ เมื่อเปรียบเทียบกับข่าวทางค่านอื่น ๆ แล้ว มีน้อยมาก โครงการสร้างงานในชนบทยึดถือข้อมูลว่า วิหุเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนมากที่สุด แต่ในปัจจุบันโทรทัศน์กำลังโตขึ้นอย่างรวดเร็ว บริเวณที่สามารถรับข่าวสารจากโทรทัศน์ได้ ประชาชนสามารถจะรับรู้ข่าวสารนั้น ๆ ได้เร็วมากกว่าหลายเท่า อันจะเป็นผลให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงทางค่านพฤติกรรมเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับขั้นตอนต่อไปสำหรับการศึกษากำหนดควาระให้ได้ผลสมบูรณ์ จำเป็นต้องศึกษาถึงผลสนองตอบของประชาชนและผลการเปลี่ยนแปลง แต่เนื่องจากการวิจัยนี้ยังอยู่ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 5 จึงไม่สามารถศึกษาขั้นตอนดังกล่าวแล้วได้ การวิจัยนี้จึงจะเป็นข้อมูลรองรับสำหรับการวิจัยต่อไป